

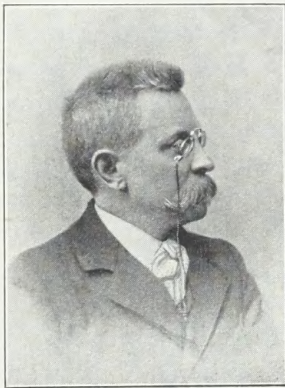
nogle store Vægfelter med grafiske Arbejder. Vi valgte nogle Farvetryk udførte i Litografi og Bogtryk, en Serie Træsnit efter danske Kunstnere, kobberstukne videnskabelige Tavler, et Udvalg af Ad. Kittendorffs Billeder efter danske Malere og af Cordts Knogler og Fisk. Det var første Gang, han var med paa Udstilling i Udlandet, og hans Arbejder gjorde ligefrem Furore. For en Gangs Skyld fandtes der sagkyndige Folk i Jurnen, og deres Anerkendelse af denne, paa sit særlige Omraade, forbløffende dygtige Mand var ubetinget og ganske uforbeholden. Det glædede den beskedne Cordts, der ellers var vant til at udføre sit brydsomme Arbejde, uden at andre end de nærmest interesserede Naturforskere lagde Mærke dertil. Senere deltog han i vor Forenings kollektive Udstillinger baade i Chicago, Paris og Stockholm, og overalt vakte hans Arbejde stor Anerkendelse. — Hans anselige Lod og Del i dansk Videnskabs Arbejde igennem fyrretyve Aar vil sikre hans Navn mod Glemsel. Han hørte afgjort til de solide og trofaste Arbejdere, som Videnskaben vil savne og som vanskeligt lader sig erstatte.

F. H.

XVI

GRAVØR VALDEMAR WILLIAM ANDERSEN

født den 19. April 1851, død den 11. April 1908

De Færreste aner vist hvor megen Andel Gravøren ofte har i Bogbinderens færdige Arbejde. En Gravør maa være fuldstændig inde i hele Forgyldningens Teknik, kende baade hvad en Haandforylder kan magte at trykke, og hvad der maa fordres af Plader til Pressetryk. For Haandstemplernes Vedkommende gælder det først om at anbringe dem saaledes paa Stemplets Stilk, at man kan ligesom tage Sigte efter den, og Billedfladen maa gives en passende Runding, for at Midten kan faa tilstrækkeligt Tryk. Han maa sørge for, at Pladerne til Pressetryk, som undertiden er delt i adskillige Stykker, beregnede til kombineret Guld- og Farvetryk, rent haandværksmæssigt passer meget nøje sammen; endog Pladens Udvidelse ved Opvarmning maa tages med i Betragtning. Selve det Præcisionsarbejde at kalkere en Tegning over paa den blanke Metalflade, og derefter med Gravstik, Mejsel og Bor at tage bort af det haarde Metal, og uddybe hvad der ikke maa trykke med, er vel endda ikke den vanskeligste Kunst. Han maa grundigt kende Stilen i de gamle Stempler, maa kunne gøre dem efter og være inde i de forskellige Maader, man i Fortiden har brugt for at frembringe deres, tit meget fint udførte, Schatteringer, deres Lys- og Skyggevirksomheder. Gang efter Gang maa han om-

forme den forelagte Tegnings Idé, oversætte Tegningens Sort paa Hvidt paa en saadan Maade, at Aftrykket i Guld kommer til sin Ret paa den farvede Bund. Det hænder, at der maa ændres, tilføjes eller beskæres og undertiden radikalt gøres det modsatte af, hvad Bestilleren eller Kunstneren har tænkt sig, for at faa den tilsigtede Virkning. Spinkelt gøres fyldigt, det der var tegnet som Guld gøres til Bund, eller omvendt.

Valdemar Andersen kendte tilgavns alle disse Finesser og, dygtig Tegner som han var, faldt det ham ikke vanskeligt at arbejde paa egen Haand eller efter ganske raa Skitser. Her var han enestaaende i sin udmærkede Opfattelse af, hvad en Kunstner vel kunde have ment, og han tog med største Lyst Del i Halvfemsernes Genfødelse af Binddekorationen. Det var jo noget virkeligt Nyt, han her var med til, det sirlige, pilne, skraverede Guldtryk maatte vige for en massivere, enklere Virkning, som ikke altid var saa let at beregne forud, men han forstod, at det gjaldt om at bringe mere Tegning og Liv i Bindene og de enkelte Stempler, mere Linje og Flade i Gulddekorationen, modsat den foregaaende Tids skyggede, fint stiliserede, eller ofte naturalistisk detaljerede Pyntelighed. Han graverede bl. a. Stempler til alt, hvad Forening for Boghaandværk lod udføre — det findes nu paa Fagskolen — og selv Hans Tegner og Bindsbøll tog ofte med Glæde mod hans praktiske Raad og vaagne Kritik.

Andersen var først en Tid i Guldsmedelære, men gik derefter over til Gravør Danielsen og besøgte samtidig Akademiet. I 1876 rejste han til Udlandet, Tyskland, Paris og London, og etablerede sig ved sin Hjemkomst i 1884. Hurtigt fik han meget at bestille, ogsaa for andre end Bogbindere, og, da han personlig maatte gennemgaa næsten alt Arbejde, kunde det undertiden knibe med at skaffe det frem i rette Tid. Men, hans af Nattearbejde trætte Øjne, og den nervøse Mine, der kom over ham, naar man for tredje eller fjerde Gang rykkede ham for lovede Stempler, gjorde, at man selv undskyldte ham, og som Regel forlod hans Værksted med betydelig mere Forstaaelse og Sympati, end da man begav sig paa Vej derhen. Hans dygtige og selvstændige Arbejder vil holde sig og langt ud i Fremtiden gaa fra Haand til Haand, fra Presse til Presse. Af sin egen Person har han, ubevidst og med al Beskedenhed, graveret et elskværdigt Billed ind i adskillige Bogmenneskers Erindring. Nu har en af hans tidligere Lærlinge overtaget Forretningen og fortsætter paa en forstandig og værdig Maade i Valdemar Andersens Spor.

A. K.